

รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้
ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*

INTERNAL QUALITY ASSURANCE MANAGEMENT MODEL FOR THE LEARNING
EFFECTIVENESS OF STUDENTS IN BASIC EDUCATION INSTITUTIONS
UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

จิระนันท์ เชื้อนาค*, เสาวณีย์ สิกขะบัณฑิต, ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ

Jeeranant Chuanak*, Sowwanee Sikkhabandit, Panya Theerawithhayalert

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Doctor of Philosophy in Educational Administration, North Bangkok University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: wpoungchan@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และศึกษานิเทศก์ รวมจำนวน 269 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซีและมอร์แกน โดยสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน จำนวน 5 คน ได้มาเลือกแบบเจาะจง และขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น จำนวน 104 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่มีต่อผลการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยรวม อยู่ในระดับมาก 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มี 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนา 4) ประเมินคุณภาพภายใน 5) ติดตามและรายงานผล 6) พัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมคุณภาพ 7) ถอดบทเรียนสถานศึกษาดีเยี่ยม และ 8) บูรณาการความร่วมมือในท้องถิ่น และระบบการบริหารสถานศึกษา มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนการศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตร 3) การจัดการทรัพยากร 4) การสอนและการเรียนรู้ 5) การประเมินผล และ 6) การบริหารจัดการโรงเรียน และ 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า มีความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน, ประสิทธิผลการเรียนรู้, สังกัดกรุงเทพมหานคร

Abstract

This research aimed to develop an internal quality assurance management model for learning effectiveness of basic education students in educational institutions under Bangkok Metropolitan

Administration. It was a mixed-method research divided into 3 steps as follows: Step 1: Study the factors affecting the internal quality assurance management by using questionnaires and interviews. The sample consisted of 269 directors or deputy directors, heads of academic departments, and educational supervisors, obtained from the Krejci and Morgan sample size determination by simple random sampling, Step 2: Develop an internal quality assurance management model. The informants were 5 people with knowledge and experience in internal quality assurance who were purposively selected, Step 3: Test and evaluate the use of the model. The sample consisted of 104 directors, deputy directors, and teachers. The results of the research found that: 1) Factors affecting the performance of internal quality assurance management Overall, it is at a high level, 2) The development of the internal education quality assurance management model has 2 components: The internal education quality assurance management components have 8 components: 1) Set educational standards 2) Create an education development plan 3) Carry out work according to the development plan 4) Evaluate internal quality 5) Follow up and report results 6) Develop a quality innovation network 7) Extract lessons from excellent educational institutions and 8) Integrate cooperation in the classroom and The educational institution management system has 6 steps: 1) Educational planning 2) Curriculum development 3) Resource management 4) Teaching and learning 5) Evaluation and 6) School management, and 3) The results of the trial of the developed model found that it is most useful and feasible.

Keywords: Model, Internal Quality Assurance Management, Learning Effectiveness, Under the Bangkok Metropolitan Administration

บทนำ

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นกลไกหลักสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ จึงเป็นหน้าที่ของรัฐในการเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยการพัฒนาศาสนสถานศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เท่าเทียม และจัดให้มีระบบสนับสนุนและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพและความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งมาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563) การประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อประเทศดังจะเห็นได้จากที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวง ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 ได้กำหนดระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาตามที่ กระทรวงศึกษาธิการประกาศ พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพ ตามมาตรฐาน

การศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล สถานศึกษาเป็นประจำทุกปี ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุผลตามมาตรฐานการ ประกันคุณภาพการศึกษาเป็นภารกิจที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563)

กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ การปฏิรูปการศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ตลอดจนดำเนินงานขับเคลื่อนการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานลงสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) โดยปัญหาที่สำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่พบ คือ ความไม่พร้อมของสถานศึกษาในด้านการงบประมาณ ภาระด้านเอกสาร ปัญหาคุณภาพของผู้ประเมินบุคลากรขาดความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา ขาดการทำงานอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและมีการนำข้อมูลย้อนกลับมาใช้ในการพัฒนาน้อย ขาดความร่วมมือและให้ความสำคัญกับชุมชนน้อย การบริหารระบบสารสนเทศขาดประสิทธิภาพ และขาดเครื่องมือประเมินที่หลากหลาย และการใช้รูปแบบในการประเมินไม่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา (เยาวทิศา นามคุณ และฤตินันท์ สมุทร์ทัย, 2559) และการประกันคุณภาพภายในมีข้อจำกัดด้านครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาที่ยังขาดความรู้ มีความเข้าใจไม่ตรงกัน และยังไม่ให้ความร่วมมืออย่างเพียงพอ ขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาระบบคุณภาพภายในตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ตลอดจนกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน ยังไม่ได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรมเพียงพอ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาด้านการประสานงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ปัญหาด้านการนำผลการประกันคุณภาพภายในไปใช้ปรับปรุงพัฒนา และการเผยแพร่ผลการประเมินต่อสาธารณชนยังกระทำจำกัดและไม่เห็นเป็นรูปธรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความตระหนักว่าการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในสถานศึกษา จึงควรมีรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และผลจากการศึกษาค้นคว้านี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและกำหนดทิศทางให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้ดำเนินงานอย่างถูกต้อง เหมาะสมตรงตามเป้าหมายที่กำหนดในการปรับปรุงและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครและสถานศึกษาอื่น ทั่วประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือครูผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 269 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) (ความเชื่อมั่น 95% และระดับความคลาดเคลื่อน 5%) โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) จากประชากร จำนวน 870 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การสร้างเครื่องมือโดยศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เป็นผู้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index = IOC) โดยใช้เกณฑ์ข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและนำไปสร้างเป็นข้อคำถาม โดยข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1 จากนั้นนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.80 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 33 โรงเรียน โดยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับมา จำนวน 269 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ศึกษาแนวทางการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ผู้วิจัยร่างประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ จำนวน 19 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับแนวการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ พร้อมนัดหมายวัน เวลาและสถานที่ โดยกำหนดคำถามที่ครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาที่ทำการวิจัย ระหว่างการสัมภาษณ์ทำการบันทึกเสียงและจดบันทึกประเด็นสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกประเด็น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการถอดข้อความ และมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบบันทึกประเด็นคำถามในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยนำร่างประเด็นคำถามในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ไปติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญพร้อมทั้งนัดหมาย วันเวลาและสถานที่เพื่อจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ แล้วนำร่างรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ไปจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญตามประเด็นคำถาม และตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของร่างรูปแบบด้วยตนเอง ซึ่งระหว่างการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้บันทึกภาพและบันทึกเสียงเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบต่อไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ไปทดลองกับโรงเรียนวัดสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) สังกัดโรงเรียนสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง และทดลองใช้ในภาคที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2569 ระยะเวลา 1 เดือน เพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินการเกี่ยวกับระบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้บริหารสถานศึกษา นำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดต่อไป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน และครูผู้สอน จำนวน 99 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 104 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของรูปแบบ และกำหนดขอบข่ายของข้อมูลให้ครอบคลุมขอบเขตการวิจัย แล้วนำแบบประเมินของรูปแบบที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของภาษาและเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำร่างแบบประเมินของรูปแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence index: IOC) โดยใช้แบบประเมินมีค่า IOC เป็น 1 ทุกข้อ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้รูปแบบ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) พร้อมทั้งคู่มือแนวทางการดำเนินการ และติดตามการนำความรู้ไปใช้ระยะเวลา 1 เดือน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นระดับการปฏิบัติของปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวม (n = 269)

ปัจจัยที่มีต่อผลการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.33	0.13	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.47	0.07	มาก
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.48	0.01	มาก
4. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.59	0.06	มากที่สุด
5. ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแบบอิเล็กทรอนิกส์ SAR Online	4.53	0.04	มากที่สุด
6.การพัฒนาเครือข่ายคุณภาพ นวัตกรรมคุณภาพสถานศึกษา	4.49	0.04	มาก
7. การถอดประสบการณ์ของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายในระดับดีเยี่ยมของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.50	0.03	มากที่สุด
8. การบูรณาการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพระดับห้องเรียน	4.52	0.06	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.49	0.07	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.07) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ ระดับมาก 4 ข้อ เมื่อจัดลำดับ 3 อันดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ข้อ 4 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.06) ข้อ 5 ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแบบอิเล็กทรอนิกส์ SAR Online ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.04) และข้อ 8 การบูรณาการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพระดับห้องเรียน ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.06) และอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ข้อ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.13) ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (n = 5)

องค์ประกอบหลักของการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	ความถูกต้อง			ความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.51	0.50	มากที่สุด	4.54	0.56	มากที่สุด
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.65	0.48	มากที่สุด	4.62	0.49	มากที่สุด
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (ต่อ) ($n = 5$)

องค์ประกอบหลักของการบริหารจัดการ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	ความถูกต้อง			ความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด	4.65	0.48	มากที่สุด
5. ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแบบอิเล็กทรอนิกส์ SAR Online	4.60	0.49	มากที่สุด	4.68	0.47	มากที่สุด
6. การพัฒนาเครือข่ายคุณภาพ นวัตกรรมคุณภาพสถานศึกษา	4.62	0.49	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด
7. การถอดประสบการณ์ของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายในระดับดีเยี่ยมของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด	4.57	0.50	มากที่สุด
8. การบูรณาการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพระดับห้องเรียน ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน	4.54	0.50	มากที่สุด	4.74	0.44	มากที่สุด
รวม	4.59	0.49	มากที่สุด	4.63	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความถูกต้องและความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความถูกต้องรายองค์ประกอบย่อยพบว่า ทุกองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบที่มีความถูกต้องมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาความเหมาะสมรายองค์ประกอบย่อย พบว่า ทุกองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบที่มีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบูรณาการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพระดับห้องเรียน ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.44)

3. ผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ($n = 104$)

องค์ประกอบหลักของการบริหารจัดการ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	ความเป็นประโยชน์			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.75	0.11	มากที่สุด	4.76	0.09	มากที่สุด
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.72	0.08	มากที่สุด	4.71	0.10	มากที่สุด
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.65	0.15	มากที่สุด	4.74	0.10	มากที่สุด
4. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาการประเมินตนเองของสถานศึกษาแบบอิเล็กทรอนิกส์ SAR Online	4.73	0.16	มากที่สุด	4.78	0.09	มากที่สุด
5. ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและรายงานผล	4.66	0.18	มากที่สุด	4.88	0.05	มากที่สุด

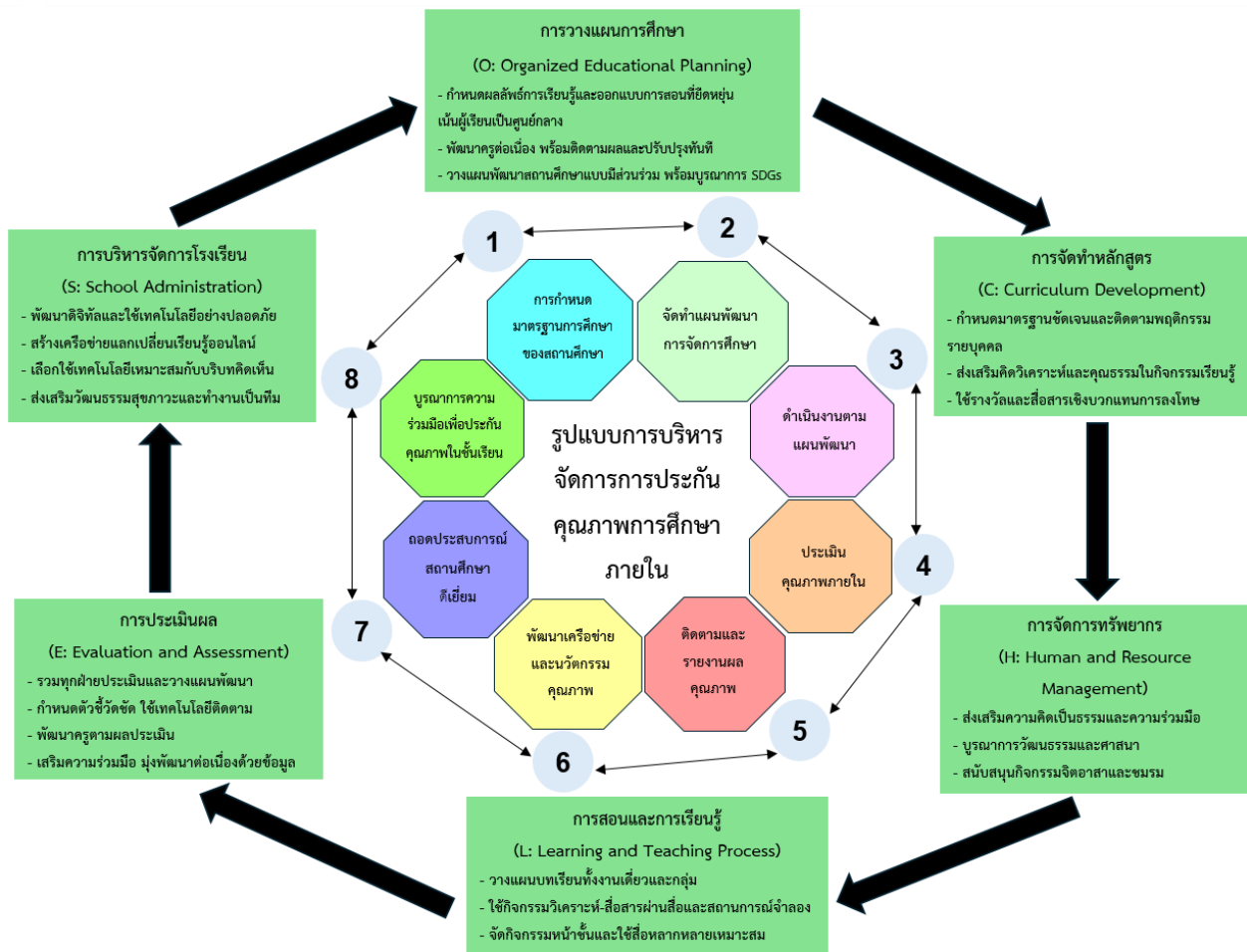

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (ต่อ) ($n = 104$)

องค์ประกอบหลักของการบริหารจัดการ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	ความเป็นประโยชน์			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. การพัฒนาเครือข่ายคุณภาพ นวัตกรรมคุณภาพสถานศึกษา	4.79	0.10	มากที่สุด	4.78	0.10	มากที่สุด
7. การถอดประสบการณ์ของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายในระดับดีเยี่ยมของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.81	0.07	มากที่สุด	4.80	0.08	มากที่สุด
8. การบูรณาการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพระดับห้องเรียน ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน	4.80	0.06	มากที่สุด	4.78	0.07	มากที่สุด
รวม	4.73	0.11	มากที่สุด	4.77	0.08	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความเป็นไปได้เป็นรายองค์ประกอบย่อย พบว่า ทุกองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบที่มีความเป็นประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การถอดประสบการณ์ของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายในระดับดีเยี่ยมของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.07) และเมื่อพิจารณาความเป็นไปได้เป็นรายองค์ประกอบย่อย พบว่า ทุกองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบที่มีความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและรายงานผล ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.05)

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา โดยการศึกษาการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สามารถสรุปองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ไปใช้ในการพัฒนา ทั้ง 8 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแบบอิเล็กทรอนิกส์ SAR Online 6) การพัฒนาเครือข่ายคุณภาพ นวัตกรรมคุณภาพสถานศึกษา 7) การถอดประสบการณ์ของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายในระดับดีเยี่ยมของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และ 8) การบูรณาการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพระดับห้องเรียนที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ทั้ง 8 องค์ประกอบ โดยดำเนินการตามเกณฑ์การบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนการศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตร 3) การจัดการทรัพยากร 4) การสอนและการเรียนรู้ 5) การประเมินผล และ 6) การบริหารจัดการโรงเรียน เป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบ ดังภาพประกอบ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาส่วนใหญ่ได้กำหนดนโยบายและตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในอย่างชัดเจน พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจให้แก่คณะผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบร่วมกันในการกำหนดนโยบาย นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่มีบทบาทและหน้าที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ประภาพรรณ พูลเจริญศิลป์ และคณะ ได้กล่าวว่า การที่สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน สามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบนิเทศภายใน มีบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพ ผู้เรียนรอบด้านเชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง ส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย จัดระบบการจัดหา การพัฒนา และการบริการเทคโนโลยีคุณภาพผู้เรียน กระบวนการ

บริหารและการจัดการกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ประภาพรรณ พูลเจริญศิลป์ และคณะ, 2567) สอดคล้องกับ ปรีดา บุญเพลิง และคณะ ที่กล่าวว่า การนํานโยบายการปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จเพียงไรขึ้นอยู่กับความตั้งใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และจำเป็นต้องตระหนักด้วยว่า ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติต้องยึดมุมมองของผู้กำหนดนโยบาย (ปรีดา บุญเพลิง และคณะ, 2562) สอดคล้องกับ Becket, N. & Brookes, M. ซึ่งเน้นว่า ความสำเร็จของการประกันคุณภาพในสถาบันการศึกษาขึ้นอยู่กับความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ รวมถึงการใช้เทคโนโลยี สนับสนุนระบบสารสนเทศด้านคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ (Becket, N. & Brookes, M., 2006)

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พบว่า รูปแบบมีความถูกต้องและความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบของแนวทางการบริหารงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแบบอิเล็กทรอนิกส์ SAR Online 6) การพัฒนาเครือข่ายคุณภาพ นวัตกรรม คุณภาพสถานศึกษา 7) การถอดประสบการณ์ของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายในระดับดีเยี่ยมของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และ 8) การบูรณาการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพระดับห้องเรียนที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน องค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบของระบบการบริหารสถานศึกษา 6 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนการศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตร 3) การจัดการทรัพยากร 4) การสอนและการเรียนรู้ 5) การประเมินผล และ 6) การบริหารจัดการโรงเรียน ซึ่งทั้งสององค์ประกอบเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในการบริหารงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามขั้นตอนของรูปแบบการบริหารสถานศึกษา OCHLES ดังนี้ 1) การวางแผนการศึกษา ประกอบด้วย กิจกรรมที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน 2) การจัดทำหลักสูตร ประกอบด้วย กิจกรรมที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดการทรัพยากร ประกอบด้วย กิจกรรมที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การสอนและการเรียนรู้ ประกอบด้วย กิจกรรมที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการบูรณาการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพระดับห้องเรียนที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน 5) การประเมินผล ประกอบด้วย กิจกรรมที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแบบอิเล็กทรอนิกส์ SAR Online และ 6) การบริหารจัดการโรงเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาเครือข่ายคุณภาพ นวัตกรรม คุณภาพสถานศึกษา และด้านการถอดประสบการณ์ของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายในระดับดีเยี่ยมของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Kusek, J. Z. & Rist, R. C. ที่สรุปไว้ว่า ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ต้องมีความถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้มีความยุติธรรม และน่าเชื่อถือ จึงจะทำให้รูปแบบมีความน่าเชื่อถือและผลจากการใช้รูปแบบน่าเชื่อถือด้วย (Kusek, J. Z. & Rist, R. C., 2004)

3. ผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะรูปแบบที่พัฒนาขึ้นผ่านการประเมินด้านความเหมาะสมและด้านความถูกต้องจากผู้ทรงคุณวุฒิและแก้ไข ปรับปรุงจนเป็นรูปแบบที่มีความสมบูรณ์ เป็นรูปแบบที่มีกระบวนการปฏิบัติที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Stuffebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. ได้กล่าวว่า การประเมินควรมีประโยชน์ เพื่อนำผลการประเมินและสารสนเทศไปปรับปรุงงานการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (Stuffebeam, D. L. & Shinkfield, A. J., 2007) และสอดคล้องกับ ทรงพล เจริญคำ ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการตรวจสอบรูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทุกคนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง (ทรงพล เจริญคำ, 2562)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ซึ่งทั้งสององค์ประกอบเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับองค์ประกอบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 8 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแบบอิเล็กทรอนิกส์ SAR Online 6) การพัฒนาเครือข่ายคุณภาพ นวัตกรรมคุณภาพสถานศึกษา 7) การถอดประสบการณ์ของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายในระดับดีเยี่ยมของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และ 8) การบูรณาการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพระดับห้องเรียน ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ทั้ง 8 องค์ประกอบ จะมีดำเนินการตามเกณฑ์การบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนการศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตร 3) การจัดการทรัพยากร 4) การสอนและการเรียนรู้ 5) การประเมินผล และ 6) การบริหารจัดการโรงเรียน ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา และควรวิจัยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เขตพื้นที่การศึกษา หรือสถาบันอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และสามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. ประกาศวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. เรียกใช้เมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <https://shorturl.asia/seo1H>

- ทรงพล เจริญคำ. (2562). รูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาพรณ พูลเจริญศิลป์ และคณะ. (2567). สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. วารสารบรรณการศึกษามนุษยสังคมศาสตร์, 5(3), 363-371.
- ปรีดา บุญเพลิง และคณะ. (2562). การนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลไปสู่การปฏิบัติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, 8(1), 85-95.
- เยาวทิwa นามคุณ และฤตินันท์ สมุทร์ทัย. (2559). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 10(3), 55-67.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) ฉบับสรุป. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- Becket, N. & Brookes, M. (2006). Evaluating quality management in university departments. *Quality Assurance in Education*, 14(2), 123-142.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Kusek, J. Z. & Rist, R. C. (2004). Ten Steps to a Results-based Monitoring and Evaluation System: A Handbook for Development Practitioners. Washington, D.C.: The International Bank for Reconstruction and Development/The World Bank.
- Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation Theory, Models, & Application*, San Francisco: Jossey-Bass.